

# Danielpa Qillqan — Pusaq Chunka Kimsa-yuq Numero

*Laodicea nirqin Adventismoq tawa mirayninkuna: Yapay yapay hatarishaq  
millay ruwaykunata paskarispa*

Jeff Pippenger  
2024-02-16

Ezequiel pusaq kaq kapítulonmi churamun tawa aswan-aswan millay ruwaykunata, chaykunaqa rikuchin Laodicea Adventismoq tawa mirayninkunata. 1863 watapi hatarikuq mana kasukuyqa paqarichirqa Habacucpa iskay tablankunapa llullachiq ranti-nirachiqta, imaynan Aaronpas qori becerronwan ruwanqa huk envidia imagen llullachiq ranti-nirachiqta, kikillan pachapi Diosqa Moisesman chaskichisqa hinata Chunka Kamachikuykunapa iskay tablankunata. Laodicea Adventismo qallarispa William Millerpa musquyninpi rikuchisqa hina cimientopi cheqaq-kunata qichuy llamk'ayta, chay ñawpaq miraypa umalliqninkuna qallariqku Bibliapa kamachikuq atiyinta chinkachiyta, chaymanta Profecía Espirituypa atiyintapas. Chay mana kasukuq hatarikuyqa wiñarispas chayman chayarqan, maypin Kelloggpa espiritismo-nin (panteísmo) yaykurqan paykunapa historiankuman, 1888 wataman manaraq chayashaqtin.

1888 watapi hatariypi, Ezequielpa rikch'achisqa siq'ikunapa cuartunkunapi rikuchisqa espiritismom huk chayman chayarqan maypichus Minneapolismanta kachaqkuna, profetisa, hinaspa Santo Espíritu pas rechazisqa karqan.

“Noqaykuqa yachayniykupi rikurqaykuña, Señorqa santuarionpa kichasqa punkunmanta k'anchaypa rayokunata llaqtanman apachiptinqa, Satanásqa achkha runakunapa yuyayninkuta kuyuchin. Ichaqa tukukuyninga manaraq chayamunichu. Kanqaraqmi wakinkuna k'anchayta hark'anqaku, hinaspa Diospa akllasqa k'anchayta willanankupaq canalnin runakunata urayman ñit'inqaku. Espirituq imasqankunaqa manam espiritualmente discernisqachu kanku. Qhawaqkunaqa manam Diospa kicharikuchkan providencianwan kуска purirqakuchu, chayrayku cheqaq hanaq pacha-manta hamuq willakuypas, hinaspa willaqkunapas pisipaschasqa, p'enqasqa kanku.”

“Kay tantakuymanta lloqsinqaku runakuna, cheqaq kayta reqsisqankuta nispa, ichaqa alma-nkuman huñuchkanku p'achakuna hanaq pacha awaymanta mana awasqa. Kaypi chaskisqanku espirituta paykuna apaspa rinqaku. Ñuqaqa mancharini ñawpaq p'unchaykunapaq, ñuqanchikpa causanchikpaq. Kay cheqapi Diospa qosqa willakuyninman mana umallikuqkunaqa maqanakunqaku Diospa llamk'achisqa wauqe-nkukunawan. Sinchi sasachankakuqmi, aswan ñawpaqman kay hina maqanakuta apayta atisqanku p'unchaykuna chayamuchkaptin, kunankama imayna maqanakuyki kasqankuman hina. Kay runakunaqa atipankakuqmi yachaqsichisqa kayta qawanankupaq: Diospa Santu Espiritunpa contranpi maqanakusqankuta. Wakinkunaqa chayta reqsinkaku; hukkunataq kikin espiritunkuta allinta hap'ipakunku. Manan kikinkumanta wañunkakuchu, nitaj Señorninchik Jesucristota sonqo-nkuman yaykuyta saqenkakuchu. Astawan astawan pantasqa kanqaku, cheqaq kayta

hinaspa chanin kayta mana distinguikuyta atisqankukama. Huk espiritu ukhupi kaspataq, munankaku Diospa llamkayninman churayta huk rikch'ayta, mayqentachus Dios mana allinchasqachu; hinaspa kallpachakunkaku Satanaspa imayna kasqanman hina ruwayta, runakuna yuyayninkuta kamachispa, chay hinam Diospa llamkayninta hinaspa causanta kamachiyta munankaku.”

“Noqanchik wawqikuna ayunaspanku, mañakuspa, sonqonkuta Diospa ñawpaqenpi urayachispanku kay huñunakuypi, hinaspataq thaklla tiyaykuspa Qelqakunata kуска allinta maskhayman churakuspa qhawarispankuqa, chayqa Diosqa hatunchasqa kanman karqa. Ichaqa, chay huñunakuyman apamusqa prejuiciopa espiritunqa Diospa aswan qhapaq bendicionninpa punkunta wichqarqan, hinaspa kay spirituyokunaqa manam allin kaqpi kanqachu k'anchayta rikunaykupaq, mana Diospa ñawpaqenpi arrepentikuspa, hinaspa imayna qayllapiña kashasqankuta yuyarispanku mana yupaichaywan Espíritu Santota qhispichiyta munasqankumanta, huk espiritutataq charisqankumanta.” The 1888 Materials, 832.

1888 watamanta, Hermana Whiteqa Diospa iglesianta chaymanta llanqaynintapas “hamuq p'unchaykunapaq mancharirqan.” Payqa rikurqan chay huñunakuyqa Laodicea Adventismopi umalliq qharikunapurapi mana tukukuq espiritu maqanakuyta paqarichisqanta, chaymanta “sapa p'unchay” nisqamanta ch'aqwaypas sut'inchasqanmi kachkan paypa willakusqankuna chay kikin miraypi hunt'asqa kasqanta. Chaypacha maqanakuyqa ruwasqa karqan mana “Dios qosqan qhawarisqaman uyariq” qharikunawan, chay qhawarisqan “hanaqpachamanta kachamusqa willakuyta chaymanta willakuqkunatapas” takyachinapaq karqan; chay qharikunataq “Diospa Santo Espiritunpa” contranpi maqanakurqanku. Iskay kaq mirayqa qhawarirqan imprenta wasipas hampiy wasipas Diospa juzgayninpa ninawan allpaman ruphasqa kasqanta.

“Kunan p'unchay Elder Daniellsmanta huk cartata chaskirqani, Review oficina ninaqwan tukusqamanta. Sapa sonqoywan llakisqani, kay hatun chinkayta llamk'ayman rikuspá. Yachani kayqa sinchi sasachakuy pacha kananta llamk'ayta pushaq wawqikunapaq, hinallataq oficinaq llamk'aqkunapaqpas. Ñoqaqa llakichisqa kachkani llakisqa kaqkunawan kуска. Ichaqa mana muspharisqachu kay llakikuypaq willakuywan, imaraykuchus tuta rikuykunapi rikurqani huk angelta, nina hina espadata apt'asqa, Battle Creek patapi mast'arikusqa sayashaqta. Huk kutitay, p'unchaypi, qillqanay makiypi kaptin, yuyayniyta chinkarqani, hinaspataq rikurqanman hina karqa kay nina espada ñawpaqta huk lawman muyurimuspa, chaymanta huk lawmanpas. Llakiykunaqa llakiykunata qatiq hina rikurqa, Diosqa runakunapa yuyaychasqanrayku mana yupaychasqa kasqanrayku, paykuna kikinkuta hatunchayta hinallataq yupaychachiyta munasqankurayku.”

“Kay paqarinmi sonqoyta tukuy sunquwan mañakuymán aysarqan, Señor pusananpaq Review and Herald oficinawan llapallan tinkisqa kaqkunata, ch'ulla ch'ulla mask'anankupaq, rikunankupaq maypin Diospa qosqan achka willaykunata mana kasukusqankuta.

“Manaraq ñawpaq p'unchaykunapi, Review nisqapa oficinapi kaq wawqekuna huk huasi yapay sayachinankupaq yuyayniyta mañawarqanku. Chaypiqa nirqani: sicheq Review and Herald nisqapa oficinaman huk huasi yapay yapaykusqanta munakkuqkuna hamuq p'unchaykunata ñawpaqman allinta rurasqa hina rikuspa, Battle Creekpi ima kaqta rikuyta atinkuyman karqan chayqa, manam chaypi huk huasita sayachiyman ima tapukuyllapas

kanmanchu karqan. Diosmi nirqa: ‘Siminmi pisipasqasqa kashan; hinaspan noqa kutirispá tikraykuspa tikraykusaq.’”

1901 watapi Battle Creek llaqtapi rurasqa General Conferenciapi, Señorqa llaqtanman qhawachirqa payqa wakmanta kutiriyta mañakusqanta. Umakunaqa huchachasqa karqanku, sonqokunapas kuyuchisqa karqanku; ichaqa allin, hunt’asqa llamk’ayqa mana rurasqachu karqan. Chay ch’ulla sonqokuna chaypacha Diospa ñawpaqenpi wanakuywan p’akikusqankuchá karqan, chayqa rikuchikunman karqan Diospa atiyinmanta huknin aswan hatun rikuchikuyninkunamanta, imaymanam rikuchisqa kasqanman hina. Ichaqa Diosqa mana yupaychasqachu karqan. Espíritu-ninpa willakuyninkunaqa mana kasukusqachu karqan. Runakunaqa mana t’aqakusqankuchu chay ruraykunamanta, mayqenkunachus sut’inmi chiqap kaypa, chanin kaypa kamachikuyninkunapa contranpi karqan, chaykunataqa wiñaypaqmi Señorpa llamk’ananpi waqaychasqa kanan karqan.

“Éfeso iglesiapi angelman qillqay: chaykuna nin paq righta makimpi qanchis qoyllurkunata hap’iq, qanchis qori kandelabrokunapa chawpinpi puriq. Ruwasqaykikunata yachan, llamk’asqaykita, muchuywan aguantasqaykita ima; mana atinki chu millay runakunata awantayta; apostolkuna kasqankuta nispá, mana chay hina kasqankuta nirqankuta pruebaykuspa llulla kasqankuta tarirqanki; awantanki, pacienciayoq kanki, sutiyrayku llamk’arkanki, mana sayk’uspa. Ichaqa huk imata qanmanta rimayniy kachkan, ñawpaq munakuynikita saqisqaykirayku. Yuyariy hina urmasqaykimanta; arrepentikuy, ñawpaq ruwanakunata ruway; mana chayqa, utqaylla qamman hamusaq, arrepentikunkichu mana chayqa, kandelabroykita churasqa kasqanmantam hurqusaq.” Apocalipsis 2:1–5. Éfeso iglesiaman chay willakuykuna, Sardispi iglesiaman chay willakuykuna ima, achka kuti kutimuwasqa noqaman, llaqtanrayku yachachiqniy kaqpaq.

“Sardispi iglesiapi angelninman qillqay: Kaykunata nin Diospa qanchis Espírituyniyuq, qanchis qoyllorkunata hap’iq: Ruwasqaykikunata yachani, kawsasqaykipaq sutiuyuq kasqaykita, ichaqa wañusqa kanki. Rikch’arisqa kay, wañuymañña qayllakusqa puchuqkunata kallpachay; imaraykuchus Diospa ñawpaqenpi ruwayniykikunata mana hunt’asqa tarinichu. Chayrayku yuyariy imaynatas chaskirqanki, uyarirqanki ima; chayta sinchita hap’ipay, hinaspa wanakuspa kutirikuy. Mana rikch’arisqa kaptikiqa, suwa hina hamusaq qampaq, mana yachasqankichu ima horapi hamusqayta qamman.” Apocalipsis 3:1–3.”

“Kay waq qhawasqanchik kay willakuykunapa hunt’akuyninta. Manam hayk’aqpas qillqasqa qelqekunapa aswan sinch’ita hunt’asqa kasqachu kaykunahinaqa.

“Runakunaqa allinta yuyasqa, nina mana hap’iq wasikunata hatarichiyta atinkuman, ichaqa Diospa makinqa hukllaña llamk’ayninwan, hanaq pachamanta huklla chispiwanpas, llaqa pakakuykunata qichurqunqa.

“Tapukusqam kani sichus willakuyta qunayaypaq ima yuyayniyoqchu nispá. Ñam Diospa noqaman qosqan willakuyta qoniña, Battle Creek patapi warqurayasqa nina rawray espada urmayta hark’ayta munaspa. Kunanqa chay manchakusqaymi chayamunña—Review and Herald wasi ruphasqamanta willakuy. Kay willakuy chayamuptin, mana ima musphaytapas rikurqanichu, nitaq rimayniypaq simitapas tarikurqanichu. Imakunatapas huk kutimanta huk

kutikama waqyaykunapi nisqayqa, uyariqkunata sinch'ita sonqochayllam ruwarqan, mana huk imatapas rurachispa; kunanqa kayllatam niyta atin: ancha llakisqani, ancha-ancha llakisqani, kay maqakuy hamunampaq munasqa kasqanrayku. Achka k'anchaymi qosqa karqa. Chayman hina rurayman churakuspaqa, aswan k'anchayqa manañam necesitakunchu.” Testimonies, volumen 8, 97–99.

Adventismop iskay kaq mirayninqa manam atipaychu karqa, hinaspa Ezequiel qhelqap pusaq kaq capítulo nisqanta hunt'aspa, hatarikuq mana kasukuyqa aswan-aswanmi wiñarispa purirqan.

“Qillqasqa willakuykunawan, ninañataqwanmi Señorqa willarqan llaqtan runakuna Battle Creekmanta lloqsispa ripunanpaq munasqanta. Dios yanapaykuwayku paypa siminta uyarinaykupa. ¿Manachu imatapas niwanchik Battle Creekpi iskay hatun institucionniykuna ninawan tukuchisqa kasqankumanta? Ichapas ninkiman: ‘Ichaqa musuq Sanitariumqa achka unquqkunayuqmi.’ Arí; ichaqa chaypi achka waranqa unquqkuna kaptinpas, manam kayqa ima allin simichu kanman llaqtanchik runakuna Battle Creekpi wasikunata ruwaspa, chaypi tiyarinankupa.”

“Wateqakuykunaqa yapakamushanmi. Runakunaqa Diospa kachananta mana chaskishanku Espíritu-ninpa Testimoniokunapi qanchariyta, chaymantaqa kikinpa yuyayninkuta hinaspa kikinpa kamachisqan planonkutam akllashanku. ¿Runakunaqa Diosmanta rakisqa kayllapichu purinqaku? ¿Payqa mana allin kasqanta astawan sut'i, astawan reqsisqa hinallatachu rikuchinan, ña rikuchisqanmantapas?” Pamphlets, SpTB06, 45.

Runakunaqa kikin yuyayninkuta, kikin yarpayninkutapas akllakusharqanku, imaynachus Ezequiel qelqapi pusaq kaq kapitulumanta rikch'achiy wasikunapi qanchis chunka kuraqkuna rikuchisqankuman hina, paykuna nirqanku: “Señorqa manam qhawawanchu,” nispa. Señorqa huk profetisata hatarichirqan, hinaspan payman “kichasqa rikuykunata” qorqan chiqap tawa chunka watakunapaq, 1884 watakama. Kay qowasqanmanmi kikin sutinwan sanancharqan, imaraykuchus Paymi qorqan, hinaspa tukuchirqan Portland sutiuyq llaqtapi, hinaspan tawa chunka watakunapaq qorqan. “Kichasqa rikuykuna” tukunanpaq manaraq aswan qayllapi kachkaptinmi, ñawpaq machukuna 1881 hinaspa 1882 watakunapi Bibliapa kamachikuyninta, hinallataq Profecíapa Espiritunpa kamachikuynintapas uraykuchiya qallariyku. Chayraykun “kichasqa rikuykunaqa” 1884 watapi tukurqan, hinaspa tawa watamanta qhipaman Coré, Datán hinaspa Abirampa hatarikuynin 1888 watapi General Conference nisqapi yapamanta rurakurqan.

1888 watapi hatun sayakuyqa, aswan hatun sayakuymañmi wiñachirqan, chaymi Diospa chiqap intervencionnin Laodicea Adventismoq historiapi rikurirqan, imaraykuchus payqa ruphachirqanmi qillqasqa willakuy llamk'anatawan hampi llamk'anatawan. Ichaqa chay chiqap juicionkunaqa mana hark'arqanchu chay pacha purisqaña kaq sayakuyta. 1919 watapiqa, Biblia Conferencia hukmi karqan, maypichus iskay kaq miraypa huk ñawpaq sayakuq, William Warren Prescott, teólogo, sapaq protestante apostata nisqa universitakunapi yachachisqa, chay satanásqa qhawariyninta ñawpaqman tanqaq aswan hatun pusariq karqan; chay qhawariyqa “the daily” nisqawan Cristoq santuariopi llamk'ayninta rikuchisqa kasqanta nirqan; payqa achka qhawarichiykunatan qorqan.

Historiaqa riqsichinmi chay Bibliamanta hatun huñunakuypi 1919 watapi, Prescott huk evangeliota qhawarichisqanta, chayqa Miller runakunapa willakuyninmanta llaqa profetiko yachachiykunata hurqusqamanta kasqanta. Payqa hukmantaqa iskay chunka kimsayuq pachak p'unchaykunatapas hurquyta munarqan, ichaqa mana atirqanchu chayta ruwyta. Chaywanpas, payqa huk evangeliota qhawarichirqan, chayqa Miller runakunapa profetiko yachaykunamanta tukuy hinantin pisiqchasqa, ch'usaqchasqa karqan. Paypa evangelionqa chay huñunakuypi mana chaskisqa karqan, ichaqa chay ñawsa pusakuqkunaqa sapaqllamanta yuyaychakuspa paypa qatiq qhawarichisqankunata hap'ispa huk libroman ruwasqaku, sutichaspa The Doctrine of Christ. Chay libroqa Laodiceapi kaq kimsa kaq mirayniyuq Adventismopa chayamunanta rikuchiq unancha tukurqan.

Kay liwruqa rikch'arin huknin allin willakuytam, manam Habacuc iskay ñiqpi Millerita allin willakuyninchu; hinaspapas Pabloqa yachachiwanchik, huknin allin willakuyqa manam allin willakuytachu kan.

Musphani kani, Cristopa graciakama qayachisqanmanta nisqaykichikmanta ancha utqaylla huk evangelioman tikrakusqaykichikrayku: chayqa manam huk evangeliuchu; ichaqa wakin runakuna kankunata ch'iqnichispa, Cristopa evangelionta q'ewiyta munanku. Ichaqa noqayku, otaq hanaq pachamanta huk angelpas, qankunaman willasqayku evangelioqa hina mana kaspa huk evangeliolyta willasunkichik chayqa, ñakasqa kachun. Ñawpaqta nisqaykuhinam, kunanpas yapamanta nini, pipas qankunaman chaskisqaykichik evangelioqa hina mana kaspa huk evangeliolyta willasunkichik chayqa, ñakasqa kachun. Gálatas 1:6–9.

Adventismopa kimsa kaq mirayninmi Ezequielpa kimsañiqin cheqnikuywan rikuchisqa kachkan, chaypi warmikunaqa Tammuzrayku waqan. Tammuzqa Mesopotamia llaqtakunapi yupaychasqa huk diosmi karqa, mirayman chaynataq yurakuna wiñay muyuyman tupaq. Wakinkamaqa Tammuztaqa michiq hina utaq wayna qhari hina rikuchiqku karqan, pacha muyuyninkunawan chaynataq tarpuykunapa wiñayninwan tinkisqa. Tammuzpa wañuynin hinaspa qhepaman kawsarimuyninqa yapuy wata muyuyninwanmi t'inkisqa karqa. Mito nisqaman hinaqa, Tammuzmi ruphay killakunapi wañuq utaq chinkaqa, chaytaq q'iru ch'aki pacha muyupi yurakuna ch'akiywan rikuchisqa hina qhawasqa karqa. Tammuzrayku waqayqa huk llakikuy raymim karqa, chaypi Tammuzpa wañuyninta utaq chinkayninta ruphay killakunapi waqaykuqku, hinaspataq kawsarimuyninrayku kusikuywan tukukuq, chaymi yurakunapa musuqmanta wiñariyninta chaynataq yapuy kawsaypa musuqyayninta unancharqa.

Tammuzpaq waqaychasqanmanta willakuyqa qhipa para nisqa yachachiyta llullaqman rikuchin, chaymi W. W. Prescottpa evangelionnin rikuchirqan. Profetico cimientopa hurqusqan, 1863 watapi hatarikuq rebeliomanta qallarispa, 1919 watakama chayarqan, chaypi Laodicea Adventismoqa llulla evangelio sayarichisqa kananpaq saqerqan. Chay llulla evangelioqa tukuy hinantinpi apostata protestantismopa metodologianninpi sayarisqa karqan. Ñawpaq arquitectonqa W. W. Prescott karqan, hinaspataq William Millerwan hina, iskaynin runakunapa evangelionninkupas “sapa p'unchay” nisqapa cimientopi yuyayninkuman hina sayarisqa karqan, Danielpa libronpi. Iskay evangeliykunapas 2 Tesalonicensespi kaq pasajepi rikuchisqa kanku, maypichus Millerqa ñawpaq kutipi tarirqan “sapa p'unchay” nisqa paganismo kasqanta. Chay pasajepi huk clase kan Millerwan

rikuchisqa, paykunaqa Pablomanta qusqasqa cheqaq kayta chaskinku; huk clasepas kan, paykunaqa cheqaq kayta munayniyoqchu kanku.

Qhipa p'unchaykunapi huk clase, Millerwan rikuchisqa, “riqsin” hinaspa chaskin qhipa para-ta; huk claseña, Prescottwan rikuchisqa, chaskin kallpasapa pantachikuyta. Chay kallpasapa pantachikuy mayqan chaskinkuqa, huk llulla evangelio patapim sayan, mana evangeliochu kachkan chaymanta; chaymi sut'inchán qhipa paraq huk llulla willakuyta. Chayrayku, Ezequielpa kimsa kaq millay ruwayninqa warmikuna kanku (Laodicea Adventismoq iglesiakuna), Tammuzpaq waqaqkuna. Paykunaq veranoq waqayninkuna (para), cosechaq rurunta rurananpaqmi kanku.

Iskay ñiqin qhipa para willakuykunapa chikninakuyqa Biblia hinallataq Profecía Espirituypi llapanpi rikuringa. Bibliaqa kutin kutin reqsichin: mana kasukuq llaqtamantam paraqa hark'asqa kachkan.

Paykuna nin: Sichus qhari warminta qarqonman, hinaspa payqa paymanta ripuspa huk qharipa warmin tukupunman chayqa, ¿kutinchi payman kutiyta atinman? ¿Manachu chay allpa ancha qhelliychisqa kanman? Qanqa ichaqa achka munasqaykiwanmi waynaq warmi hina purirqanki; chaywanpas kutimuy ñuqaman, nispa Señor nin. Ojqoykita hanaq puquykunaman oqaripa qhaway, maypicha mana qhelliychisqa kasqanki chayta. Ñankunapi paykunata suyaspa tiyarpurqanki, chunkaq Arab runa hina ch'in pampa ukhupi; hinaspa allpata qhelliychirqanki warmi wayna kayniykiwan, millay rurayniykiwanpas. Chayraykun para ch'iqnikuna hark'asqa karqan, qhipa tamyapas mana karqanchu; qampaqa waynaq warmip umayan karqan, p'enqakuytapas mana munarqankichu. Jeremías 3:1–3.

Adventismo Laodiceapi llamk'ayta qallarirqa warmi wachakuq hina puriyta 1863 watapi, chaymanta pacha paraq ch'uyachiqkuna hark'asqa kashan. Paykuna mana munanku p'enqakuyta hatariyuyninkumanta, chay mana humillakuyqa huk wachakuq warmipa urqun ñawpaqninwan rikch'akusqa foreheadta paqarichin, hinallataq Bibliaq profeciapi chay wachakuq warmiqa papadumi. Kimsa kaq miraypi hunt'akusun tukupay llamk'ay, Romaq wachakuq warmipa unanchanta qonqorikuyta wakichikuyqa. Tawa kaq miraypaq wakichikuyqa hunt'akun kimsa kaq miraypi, qhepa paraq llulla willakuyninwan. Imaynatachus 1863 watapi hatariyuyninwan, 1888 watapi hatariyuyninwan, 1919 watapi hatariyuyninpas chaskisqa kanku September 11, 2001 nisqawan; chay p'unchay New York llaqtapa hatun wasinkuna urmachiqtin, Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi atiyiniyuq angel uraykamurqa, cheqaq qhepa paraqpas chaypacham qallarirqa.

“Qhipa paranqaqa Diospa llaqtanman urmamunanmi. Huk hatun angeltaq hanaq pachamanta uraykamunqa, hinaptinpas tukuy kay pachaqa paypa k'anchayninwan qhanchasqa kanqa.”  
Review and Herald, April 21, 1891.

Qhipa para qallariqtin, Laodicea Adventismopa machu runankuna manam reqsinqakuchu chayta qhipa para kasqanta, imaraykuchus qollosqa karqanku llulla qhipa para willaywan, Ezequielpa rikuchisqa hina warmikuna Tammuzpaq waqasqankupi, hinaspa aplicacionninpi hawkalla kaymanta hañuy kaymantawan willay hina.

“Qhawariyta hap’iqkunalla, chay qhawariyta kapusqankuman hina kawsakuyta ruwaspa, aswan hatun qhawariytaraq chaskinqaku. Mana sapa punchaw ñawpaqman purispa, imaymana ruwayniyuq cristianokuna allin rurayninkunata rikuchispa, qhipa para pachapi Espíritu Santoq rikurimuyninkunata manam reqsisunmanchu. Chayqa ñoqanchikpa muyuriqninchikpi sonqokunaman urmaykuchkanmanmi, ichaqa manam reqsisunmanchu nitaq chaskisunmanchu.” Testimonies to Ministers, 507.

Runakuna waqaychaqninakunapaq mana atikurqanchu qepa para chayamunanta reqsiyta, imaraykuchus llulla qespichiy willakuyninku, llulla qepa paramanta willakuspan, ñawpaq pacha-kunapi hina Diospa atiyinpa ima rikurimuyninpas kanman kayta ñiqanmi.

“Iglesiakunapiqa kanqa Diospa atiyinpa musphay rikuchikuynin; ichaqa mana kuyuchinqachu chaykunamanqa mana Señorpa ñawpaqenpi uraychakuspa, sonqopa punkunta kicharisa confesiónwan hinaspa arrepentimientowan kachkaqkunata. Chay atiyinpa rikuchikuyninpi, mayqinchus Diospa k’anchayninwan kay pachata achikyachin, paykunaqa qhawanqaku sapallanta imatapas, mana qhawariy atisqankurayku peligroso kasqanta yuyasqanku imata, manchakuykuta hatarichiqta; hinaspa sinchiyakunqaku chayta hark’anankupa. Señor mana paykunapa yuyayninkuman hinaspa suyasqankuman hina llamk’asqanrayku, llamk’ayninta hark’anqaku. ‘Imaraykutaq,’ nista, ‘manan ñoqaykuqa Diospa Espiritunta reqsiyta atinmanchu, kay llamk’aypi achka watataña kasqaykurayku?’—Diospa mensajenkunapa willakuyninkunaman, mañakuyninkunaman mana kutichisqankurayku, aswanmi sapa kuti nirqaku: ‘Qhapaqmi kani, imaymanawan yapaykusqañam kani, manam imapas pisiwachkanchu.’ Talento, unay experiencia nisqapas, manam runakunataqa k’anchaypa canalninman tukuchinqachu, mana allin k’anchariq Inti Justicia nisqapa llimph’i rayonkuna uraman churakuspa, Santo Espiritupa qosqanwan waqyasqa, akllasqa, wakichisqa kankuman chayqa. Sagrados kaqkunata llamk’aq runakuna Diospa atiyiniyoq makinqa uraman uraychakunqaku chayqa, Señorqa paykunata hoqarinqa. Paymi paykunata ruwanga discernimiento-niyoq runakunata—Espiritunpa graciapi qhapaq runakunata. Sinchi, egoísta kasqankupa carácter rasgokuna, paykunapa kumi kasqanku, kay pachapa K’anchayninmanta llusqsimuq k’anchaypi rikurinqa. ‘Utqaymanmi qamman hamusqa, hinaspa kandelabroykita lugarniymananta hurqusqayki, mana arrepentikunkichu chayqa.’ Suyayniykupa tukuy sonqowan Señor-ta maskanki chayqa, payqa tarikusunkim.” Review and Herald, December 23, 1890.

Ezequiel pusaq kaq capitulopi ancianokunaqa 1919 watapi allin willakuyta chaskirqanku, “thak kaywan hawka kaywan” nisqata; hinaspataq 11 septiembre 2001 chayamusqanmanta, wiñachisqa hatun hatarikuyninkupa rurunqa rikuchikurqan qhepaman para chayamunanta mana reqsiy atisqankupi. 1989 watapi tukukuypa tiempomanta qallarisqa historiapi, Diosqa Millerita kuyuriyninta sut’inta hinallataq kutichirqan. Millerqa Eliaspa unanchaqaqin karqan, hinaspataq Eliasqa Ahabta sinchita willarqan: mana para kanqachu, Eliaspa siminwanllam kanqa.

Qatiq qillqapiqa, Adventismoq kinsa kaq mirayninta qhawarisqanchiktaqa qatiqllaraqmi.

Pikunakuna mana llaqikunku kikinkupa espiritupi uraykuyninkumanta, nitaq wakinkunapa huchankumanta waqankuchu, chaykunaqa Diospa sellonmanta mana chaskinqachu. Señorqa kachamun mensajeronkunata, wañuchiq armayuq runakunata makinkupi: “Qatiykuychis payta

llaqtanta purispa, hinaspa maqaychis: ñawiykichis ama llakichunchu, amataq kuyapayankichischu: tukuyta wañuchiychis machukunatawan waynakunatawan, sipaskunatawan, wawakunatawan, warmikunatawan; ichaqa ama qayllaykuychischu mayqin runamanpas señalyuqman; hinaspa qallariychis Santuarioymanta.” Chaymanta qallarikurqanku wasipa ñawpaqninpi kaq machu runakunamanta.

Kaypi rikunchik iglesiata—Señorpa santuarionnin—Diospa piñakuyninpa maqayninta ñawpaqta muchurqan. Chay machu qharikuna, pikunaman Dios hatun k’anchayta qorqan, hinaspa runakunapa espirituallin allin kayninkunata waqaychaq hina sayarqanku, confiyta qosqankuta traicionarqanku. Paykuna hap’irqanku kay yuyayta: manam milagrokunata suyananchikchu, nitaq Diospa atiyinpa sut’i rikurimusqanta ñawpaq p’unchaykunapi hina qhawananchikchu. P’unchaykuna tikrasqaña kanku. Kay simikuna mana creenankuta kallpachanku, hinaspa ninku: Señorqa manam allinta rurankachu, nitaq mana allintapas rurankachu. Ancha llamp’u sonqoyoqmi, chayrayku manam juzgamientowan llaqtanta watukonqachu. Chhaynatan “Thak kay, allin kawsay” nispá qaparinku chay qharikuna, pikunachus manaña hayk’aqpas trompeta hina vozninkuta oqarinqaku Diospa llaqtanta huchankumanta rikuchinankupa. Jacobpa wasintataq huchankunamanta willanankupa. Kay upa allqokuna, mana canaq munasqankurayku, chaykunan phiñasqa Diospa chanin vengeanceanta muchunku. Qharikuna, sipaskuna, huch’uy wawakunapas llapallanku kuskalla wañunku.

“Chay aswan millaykuna rayku sapaqsonqokuna waqaspankum hinaspa llakikuspankum kachkankuqa tukuy ima mana allinkunataña tukupay atikunman karqa pisi yachayniyuq ñawikunallawan; ichaqa aswan manchay huchaikunam, chaykunaqa ch’uya, santo Diospa celosninta piñachiqkuna, mana reqsichisqachu karqaku. Sonqokunata hatun maskhaqmi yachan tukuy pakasqa huchata mana allin ruraqkunap rurasqankuta. Kay runakunaqa llullakusqankupi allin qispisqa hina yuyayman chayanku, hinaspa Paypa unay pacienciawanmi ninaku: Señorqa manam rikunchu, hinaspa chaymantam ruranku hina allpaqa Paywan saqisqa kasqanta. Ichaqa Paymi reqsichinqa paykunap iskay uya kasqankuta, hinaspa wakinkunap ñawpaqenman kicharinqa chay huchaikunata, pakayta ancha allinta waqaychasqankuta.”

“Manaqatasqa kasqankumanta, allin kawsay yupayninkumanta, icha kay pacha yachayniyuq kasqankumanta ima aswan kayninpas, mana santu oficiopi churakusqankupas, runakunata mana waqaychanqachu kamachiyninkunata haywaykuspa saqeyta, kikinkuq llullaq sonqonkuman saquesqa kaptinku. Maykankuna allinpaq, chaninpaq qhawasqa karqanku, chaykuna apostasiapi umalliqkuna kasqankuta rikuchinku, hinallataq mana llakiywan qhawanakuypi, Diospa khuyapayakuyninkunata mana allinta apaykachaypiwan ejemplokuna kanku. Payqa manaña saqenqachu chay millay puriyninkuta; phiñakuyninpiqa mana khuyapayakuspa paykunawan rurakun.”

“Mana munayninwanmi Señorqa kayninmanta anchuripun achka k’anchaywan bendecisqa runakunamanta, hinaspa hukkunaman yanapaspanku siminpa atipayninta mallisqa kaqkunamanta. Paykunaqa huk kutiqa Paypa cheqaq sirviente-ninkuna karqanku, Paypa kayninwan hinaspa pusayninwan favoresqa; ichaqa Paymanta karunchakurqanku hinaspa wakinkunatapas pantayman pusarqanku, chayraykun paykunaqa Diospa mana kusikuynin

uraman churakusqa kanku.” Testimonies, volumen 5, 211, 212.